

**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ,
ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА**

**IV Міжнародна науково-практична конференція
(заочна форма)
«ФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В РАМКАХ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ»**

м. Полтава, 24 березня 2021 року

УДК 330.15:334.723
ББК 65.291.5

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» – Полтава, 2021. – 426 с.

У матеріалах конференції розглядаються аспекти методології і практики управління господарської діяльності підприємств в рамках інтеграції до європейського простору.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, фахівців практиків. Матеріали друкуються мовою оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Голова організаційного комітету:

Махмудов Х. З. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Члени організаційного комітету:

Калашник О. В. – секретар конференції, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Галич О. А. – кандидат економічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій Полтавської державної аграрної академії.

Михайлова О. С. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Писаренко С. В. – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії;

Мороз С. Е. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Кальян О. С. – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії.

Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ТА ДИНАМІКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ	376
Хлисту́н П.С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕРИТОРІАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ДОРАДЧИХ СЛУЖБ	379
Хмельницька Є.В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ФАЛЬСИФІКАЦІЯ МАЙОНЕЗУ	383
Хурдей В. Д., Наконечний Д.О. ВПЛИВ МЕРЧАНДАЙЗИНГУ НА ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧІВ ТА ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГУ ПРОДАЖІВ	386
Чіп Л.О., Писаренко С. В. ПРОБЛЕМАТИКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	389
Чумак В. Д. ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	391
Шаферівський Б. С., Карунна Т. І., Желізняк І.М. ЗНАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	395
Шакалій С. М., Рудич Я. С. ЯКІСТЬ ТА УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	397
Шевченко Ю.О., Устік Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ МАРКЕТИНГОВОГО КОМПЛЕКСУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	401
Фарат О.В. «КЛАСТЕРНА ДИЛЕМА» СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	405
Флока Л.В., Бірта Г.О., Залогіна С.О. РИНОК МОРОЗИВА В УКРАЇНІ ТА ОЦІНКА ЙОГО ЯКОСТІ	407
Флока Л.В., Бургу Ю.Г., Нестеренко Д.П. НЕТРАДИЦІЙНІ МОЛОЧНІ ПРОДУКТИ	410
Юрченко О.С., Корнева Н.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «САНТА УКРАЇНА»	412

Юрченко Ю.Ю. ДЕСТРУКТИВНІ ЧИННИКИ СТАНУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ САМОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ	416
Ягольник С.Г., Чабан С.П. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЕКОМАРКУВАННЯ ТОВАРІВ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА	420
Яснолоб І.О., Калюжна Ю.П., Козаченко Ю.А. Гаспарян Г. А. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕЧНІСТЬ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ	424

Урожайність продукції рослинництва та середньодобові прирости тварин при традиційному господарюванні є вищими, ніж при органічному, але якість цієї продукції, з точки зору продовольчої безпеки, є значно кращою.

В більшості випадків низька купівельна спроможність населення не дозволяє встановити диференційовані ціни на продукцію залежно від її екологічної чистоти. Тому в цьому випадку витрати господарств на виробництво органічної продукції необхідно компенсувати за рахунок пільгового оподаткування. Адже це дало б змогу матеріально заохотити аграрні підприємства у вирощуванні такої продукції.

Отже, незважаючи на існуючі проблеми становлення, виробництво органічної продукції в Україні, є багатообіцяючим і дуже перспективним через наявність в країні родючих чорноземних ґрунтів і міцних традицій сільськогосподарського виробництва. Органічне агровиробництво має великий потенціал для покращення економічного, соціального та екологічного стану в Україні, і сприятиме комплексному розвитку сільських територій та поліпшенню якості та безпечності харчування населення.

Список використаних джерел

1. Писаренко В.В., Боровик Т.В. Стан ринку органічної аграрної продукції в Україні і світі. *Агро Ексклюзив*. 2008. №1(7). С. 17.
2. Довідник міжнародних стандартів для органічного агровиробництва. *Навчально-координаційний центр сільськогосподарських дорадчих служб*; За ред. Капшика М. В. та Котирло О.О. Київ: СПД Горобець Г.С., 2007. С. 356.
3. Афанасьєв А.В. Современное состояние органического сельского хозяйства. *Надежда планеты*. 2005. №10. С. 14–17.
4. Ярмач А., Титаренко Г., Савин А. Аромат полей. *Надежда планеты*. 2004. № 12. С. 3–7.

Шакалій С. М.

к. с. – г. н., старший викладач кафедри рослинництва

Рудич Я. С.

здобувач вищої освіти СВО Магістр ОПП

Екологічне рослинництво

Полтавський державний аграрний університет

М. Полтава, Україна

ЯКІСТЬ ТА УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ

У різних країнах світу постійно зростає попит на органічну продукцію рослинництва та продукти харчування, які сертифікуються як екологічно безпечні.

В Україні, враховуючи потужний науковий і виробничий потенціал рослинницької галузі, існує можливість масштабного застосування біологічного землеробства з метою виробництва екологічно чистої продукції для внутрішнього та зовнішнього ринків [1, с.174].

Основним завданням сільськогосподарського виробництва є надійне забезпечення населення продуктами харчування, а промисловості сировиною.

Для цього потрібно мобілізації всіх шляхів, способів і методів підвищення врожайності вирощуваних культур і якості продукції, що виробляється.

Зі збільшенням виробництва пшениці, рису, проса, кукурудзи, цукрових буряків та інших культур, багатих на вуглеводи, в світі став гострішим відчуватися дефіцит білка, що вимагає розширення посівів зернобобових культур, для збалансування харчових і кормових раціонів за протеїном [2, с. 4].

Рішення даної проблеми, в даний час, немислимо без сої, виробництво якої в світі стрімко збільшується і за останні десятиліття зросла більш ніж в два рази. Немає жодної сільськогосподарської культури зростання площ під якою в ХХ столітті здійснювався такими ж темпами [3, с. 25].

Один з основних шляхів збільшення виробництва сої - розширення її посівів у всіх районах поширення соняшнику і кукурудзи.

Урожайність будь-якої сільськогосподарської культури в значній мірі визначається терміном і способом посіву, нормою висіву і глибиною загортання насіння. Завищена або занижена норма висіву, передчасний або запізнений посів, недотримання оптимального способу посіву і глибини загортання насіння неминуче призводить до зниження врожаю, а часто і його якості [4, с. 26].

Розглядаючи формування врожаю важливо враховувати безліч чинників. Одним з основних показників продуктивності є врожайність сортів сої (табл. 1).

Аналізуючи дані таблиці 1, можна зробити висновок, що найбільша врожайність була отримана у сорту Алмаз - 3,22 т/га, що на 0,3 т/га більше ніж у сорту Агат та на 0,6 т/га більше ніж у сорту Дельта за строка сівби 30 квітня.

За строка сівби 10 травня найбільшою врожайність була у сорту Алмаз та Агат і становила 2,2 т/га.

Таблиця 1

Урожайність сортів сої при різних строках сівби, в середньому за 2018-2020 рр., т/га.

Сорти	Строки сівби				Середнє за строками сівби
	30 квітня	10 травня	20 травня	30 травня	
Алмаз	3,22	2,20	2,84	2,64	2,84
Дельта	2,66	2,93	2,47	2,50	2,58
Агат	2,94	2,19	2,73	2,82	2,79
НІР ₀₅ А	0,49				
НІР ₀₅ В	0,49				
Взаємодія АВ	0,40				

А от за строка сівби 30 травня кращі результати отримані у сорту Агат – 1,82 т/га, що перевищує сорт Дельта на 0,32 т/га, та сорт Алмаз на 0,2 т/га.

При аналізі впливу строків сівби на врожайність сортів сої, слід зазначити, що у сортів з більш довгим вегетаційним періодом (Агат) найкраща врожайність була отримана при їх сівбі за результатами середніх даних за строками сівби.

Аналізуючи утворення бобів у різних сортів сої, можна зробити висновок, що найбільша кількість утворилася у сортів за строка сівби 30 квітня – сорт Алмаз - 29,9 штук; Дельта – 24,7 шт. та Агат – 24,5 штук.

Найменша кількість була у сортів за строка сівби 20 та 30 травня. У сорту Агат найменша кількість бобів при строковій сівби 20 травня – 14,3 шт. та 17,9 шт. при висіві 30 травня.

Як бачимо за середніми даними найбільша кількість бобів сформувалася у сорту Алмаз і становила 23,7 штук.

Важливим показником при формуванні врожайності сої є кількість зерен в бобі на одній рослині. Найбільша кількість зерен в бобі сформувалася у раннього сорту Алмаз за строка сівби 20 травня і становила 2,4 штуки. Дещо меншою вона була за строків сівби 20 та 30 травня і склала 2,2 та 2,1 шт., відповідно.

Сорт Дельта мав дещо нижчу кількість бобів і був від 1,7 шт. (30 квітня) до 2,1 шт. (30 травня).

Середньостиглий сорт Агат за показником кількості зерен в бобі був на рівні сорту Дельта.

Найбільша кількість зерен на рослині було отримано у ранньостиглого сорту Алмаз 60 шт. на рослині за строка сівби 30 квітня. За іншими строками сівби у сорту Алмаз кількість зерен знижувалася. У сорту Дельта найбільша

кількість зерен сформувалася за строка сівби 10 травня і становила 48,1 шт. на рослині. Найменшою була за строка сівби 20 травня – 33,7 шт.

Сорт Агат мав найбільшу кількість зерен за строка сівби 30 квітня і склав 45,0 шт., та найменша – за строка сівби – 20 травня – 31,0 шт.

За середніми даними перевищує сорт Алмаз, який має 50,0шт. зерен на рослині.

Підводячи загальний аналіз кількості бобів і зерен на рослині сої у досліджуваних сортів, а також кількість зерен в бобі, слід зазначити, що у найкращим виявився сорт Алмаз.

Однією з основних проблем при вирощуванні сої є те, що нижні боби у неї розташовані дуже близько до землі, що ускладнює їх прибирання.

З даних таблиці видно, що найбільша відстань від нижніх бобів до поверхні ґрунту у всіх сортів було відзначено при їх сівбі 20 травня (від 10,1 см у сорту Алмаз, до 11,9 см у сорту Дельта), а найменше - при сівбі 30 квітня (від 8,8 см у сорту Алмаз, до 9,1 см у сорту Агат).

З сортів, найвище розташування нижніх бобів було відзначено у сорту Дельта - 12,1 см, а найменше - у сортів Алмаз та Агат - 10,8 см.

В результаті проведених в ґрунтово - кліматичних умовах досліджень були встановлені закономірності росту і розвитку різних сортів сої з урахуванням їх біологічних особливостей.

Встановлено, що сортові ознаки впливають на продуктивність різних сортів сої (площа листової поверхні, висота рослин, утворення та розміщення бобів). Виявлено, сорти сої стабільно дають високі врожаї зерна.

Оптимальні умови для отримання високих врожаїв якісного насіння для більшості сортів сої в умовах Полтавської області складаються при її сівбі 20 травня та 30 квітня.

Список використаних джерел:

1. Шакалій С. М., Баган А. В., Єщенко В. М., Сенчук Т. Ю. Ефективність елементів біологізації технології вирощування пшениці озимої в лісостеповій зоні України. Таврійський науковий вісник. 2020. №112. С. 174 – 180.
2. Антонов С. И. Соя - универсальная культура. Земледелие, №1, 2000.15 с.
3. Барсуков С. С. Продуктивность сои в зависимости от сорта и густоты стояния растений в посевах. Кормопроизводство. 2005. № 9. с. 25-26.
4. Доценко С. М. Проблема дефицита белка и соя. Зерновое хозяйство. 2002. №6. с. 16-18.